

Térjetek meg és élni fogtok

Kedves Testvérek!

Az a rendkívüli időszak, amelyet már több mint egy éve élünk, úgy tűnik, mintha rendes, normális időszakká válna. Nem azért, mert megszokjuk a pandémia okozta kellemetlenségeket és nehézségeket, és még kevésbé áldozatainak szenvedését, hanem mert ráébredünk, hogy ez az idő az a valóság, amelyen át kell haladnunk, anélkül, hogy "átugornánk", és hogy semmi sem normálisabb, mint a valóság. De azt is mondhatjuk, hogy éppen a rendkívüli jellege teszi ezt az időt normálissá, mert ha figyelmesen és tudatosan élünk, észrevennénk, hogy a valóság mindig rendkívüli, hogy a valóság mindig sokkal rendkívülőbb, mint az a normalitás, amiről álmodunk.

Ha az élet valóságát annak tudatában élünk, hogy minden pillanatban Isten teremt és ajándékozik mindent, fölismernénk, hogy a valóság mindig egy csoda, és még a krízises időket is csodálattal élünk meg, mindenben imádva az Istent, aki Teremtő és Atya. Jézus így élte földi életének minden pillanatát.

Mit kér tőlünk a valóság?

Amikor, mint ma, a valóság krízisben van és drámai arcát mutatja, észrevesszük, hogy többet kér tőlünk, hogy még erősebben hív, hogy érezzük át kérdését, az értelemre irányuló szükségletét. Nem csak a pandémiás idők valósága kíván választ. Az emberi valóság mindig drámai, mindig sürgető kérdés. A mi Rendünk helyzete is, a közösségeké és a személyeké is, mindig drámai, mindig "krízisben" van, és ezért kér tőlünk valamit. Megszólít minket a közösségeink törékenysége, a hivatások hiánya, vagy az abban való kitartás csökkenése, az individualizmus, vagy a lelkesedés hiánya, és az, hogy közöttünk sokaknak kevés az öröme abban, hogy a hitünket és hivatásunkat élheti. De még inkább megszólít minket a sok hűségnek a valósága, oly sok áldozat- és szolgálatkészség, és annak a sok szentségnek a valósága, amelyet a Rend és az egész Egyház számos tagja rejtett módon megél. Amikor találkozom oly sok szerzetesnek, az Egyház pásztorainak, vagy laikusainak, vagy akár nem hívőknek is hősies és mindennek ellenére örömteli hűségével, megszólítva érzem magamat, meghívva arra, hogy olyan választ adjak, amelyet Isten tőlem is kér.

De mi is az adekvát válasz a jelen valóság kihívására?

Először is, el kell fogadnunk, hogy a valóság sokkal többet kér tőlünk, mint amit mi adni tudunk, vagy, amik mi lenni tudunk. Nem vagyunk képesek arra, hogy feleljünk a valóság nagy és sürgető kérdésére. Akkor hát mit tegyünk? Állítsuk azt, hogy ez a kérdés nem is létezik? Azonban éppen a jelen helyzet drámai jellege egyre nehezebbé teszi, hogy elmeneküljünk előle. Szükségünk van arra, hogy egy olyan választ tudjunk adni, amely ha nem is tőlünk jön, mégis ugyan olyan valóságos, mint a valóság, amely oly sokat kér tőlünk.

A Nagyböjt ideje, csak úgy mint a Pápa sürgető meghívásai és a szentek tanúságtétele, arra emlékeztetnek minket, hogy létezik egy válasz, amelyet ki tudunk fejezni, akkor is, ha nincs birtokunkban. Ez a válasz a **megettérés**.

A kegyelmek kegyelme

Ferenc pápa a *Patris corde* kezdetű, szent Józsefnek szentelt igen értékes apostoli levelét, egy elragadó mondattal zárja: "Nincs más hátra, mint hogy kérjük Szent Józseftől a kegyelmek kegyelmét: megettérésünket." (N°7).

A megettérésünk egy kegyelem, a kegyelmek kegyelme, mert megnyit bennünket mindarra az adományra, amelyet Isten nekünk akar ajándékozni, egészen addig az ajándékig, hogy örökre egyik lehetünk vele az örök életben.

"Térjete meg és élni fogtok", ez az, amit Isten Ezekiel próféta által ígér a népnek (18,32). Ám a megettérésünk nem csak kegyelem, amelyet kérnünk kell, hanem az is, amit Isten a mi szabadságunktól kér. Nyilvános működésének kezdetén Jézus magáévá teszi azt a kérdést, amelyet a valóság tesz föl nekünk, és így tárja fel nekünk a választ, amelyet adnunk kellene: "Térjete meg és higgyetek az Evangéliumban!" (Mk 1,15); "Térjete meg, mert elközelgett a Mennyek országa!" (Mt 4,17)

Ha nem akarjuk válasz nélkül hagyni a valóságot, amely megszólít minket, ha nem akarunk passzívak és terméketlenek maradni az egész világot érintő jelenlegi krízis előtt, fontos, hogy befogadjuk a megettérés kegyelmét, mint egy Krisztusnak adott választ, aki lehetővé teszi, hogy reagáljunk a valóság egészére.

Óriási felelősség, hogy komolyan vegyük a megettérésünket, mert Isten titokzatos módon a mi megettérésünkbe helyezte bele a választ az egész világ drámai kérdésére. A keresztény monasztikus szerzetesség egész történelmét, Nagy Szent Antaltól a ma élő szent szerzetesekig, mint a boldog Tibhirine-i testvérek, mindig az a vágy lelkesítette, hogy átöleljék a megettérést, mint egy az egész emberiség értelmet kereső kérdésére adott választ, amelyet Krisztus tesz lehetővé, hogy befogadjunk és továbbadjunk. Olyannyira, hogy szent Benedek ezt tette meg a három lényegi fogadalom egyikének ahhoz, hogy monostorban élhessünk: a *conversatio morum* fogadalma, amelyet talán szabadon úgy fordíthatnánk: "az életünk megjavításának közös útja", tehát egy olyan élet, amely egy közösségi stabilitásban, az engedelmességtől vezetve, lehetővé teszi, hogy folyamatosan megettérjünk az Evangéliumra Krisztusnak az Úrnak a nyomában (vö. RB 58,17).

A megettéréstől való félelem

Amikor Jézus elmagyarázza, hogy miért beszél példabeszédekben, Izaiástól idéz egy részt, amelyben azok bezárkózását, akik ellenállnak Isten Krisztusban való

kinyilatkoztatásának, úgy magyarázza, mint egy "félelmet attól, hogy megtérjenek" (vö. Mt 13,15; Mk 4,12; Iz 6,10). Szent Pál is, a Rómában élő zsidók ellenállásával szemben, Izaiásnak ugyan ezeket a szavait idézve, úgy dönt, hogy inkább a pogányoknak hirdeti az Evangéliumot (vö. ApCsel 28,25-28).

Honnan jön ez a félelem, hogy megtérjünk, szó szerint, hogy "visszaforduljunk" az Úrhoz aki megment és meggyógyít minket? Be kell ismernünk, hogy gyakran jelen van ez mindannyiunkban és néha egész közösségek útját és szabadságát elállja.

Miért félünk mi a megtéréstől? Talán azért, mert nem gondolunk, csak magunkra és mindent az "énünk" kizárólagos és bezárt látóhatárán belül élünk meg. A megtérés össze akarja törni ezt a bezárkózást. Végső soron a megtérés azt jelenti, hogy visszatérünk Ahhoz, akihez tartozunk. A Lukács 15-beli irgalmas atyáról szóló példabeszédben a megtérés akkor kezdődik, amikor az elveszett fiú, aki addig be volt zárkózva önmaga keresésébe, amely eltávolította őt atyjától és a testvérétől, megéri, hogy az élete csak akkor tud újjászületni, ha hazatér: "Felkelek és atyámhoz megyek" (Lk 15,18). Szent Péter ugyancsak úgy írja le a megtérést, mint az elveszett bárányok visszatérését a lelkek jó Pásztorához: "Olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és oltalmazójához." (1 Pét 2,25)

Miért félünk ettől? Az egyik ok bizonyosan az Úr gyöngédsége tudatosításának és megtapasztalásának a hiánya. De csak ha visszatérünk őhöz, tudjuk megtapasztalni ezt az irgalmas jóságot, mint a tékozló fiú, aki úgy ment haza, hogy csak egy béres hadd lehessen, aki megkapja a szükséges kenyeret, és ezzel szemben azt veszi észre, hogy megtérése az atya gyöngédségtől és megbocsátástól túlcserélt ölelésébe vezette, amely megengedi neki, hogy teljesen fiú és testvér legyen (vö. Lk 15,20-24). Az elveszett bárány, visszatérve az akolba, fölfedezi azt a végtelen örömet, amelyet a pásztor érez, amikor megtalálja (vö. Lk 15,4-7).

Azonban nem csak az Isten jósága tudatosításának a hiánya az, ami miatt félünk a megtéréstől. Gyakran azért nem jövünk vissza, mert félünk lemondani arról az autonómiáról, amellyel az életünk üdvösségét elképzeljük. Félünk attól, hogy bízzunk, mert azt gondoljuk, hogy az igényünk, hogy magunkat megváltssuk a kiteljesedés és a szabadság terét teremti meg számunkra. Istennek hála, a csalódás és az úr, amelyet akkor érzünk, amikor így élünk, arra sarkallnak minket, hogy lépünk ki ebből a magunkra zárkózásból, hogy kezdjük el valaki Másra bízni magunkat, akit így végre, mint jó Pásztort és Atyát fedezhetünk föl. Így végül elkezdjük megérteni, hogy ahhoz, hogy szabadok legyünk, szükségünk van egy olyan megváltásra, amelyet nem mi magunk valósítunk meg. A megtéréstől való félelmet csak az győzi le bennünk, hogy mélységesen szükségünk van megváltásra.

Tekintetétől átalakítva

Amikor a az üdvösség szükséglete, akár csak fizikailag is, megfordít minket egy másik Megváltó felé, mint mi magunk, és egy új találkozás tapasztalatát éljük meg Ővele, egy még mélyebb megtérés útja nyílik meg számunkra. Nem csak arról van szó, hogy visszatérünk Istenhez, hanem hogy megengedjük, hogy kegyelmével átalakítson minket. Akkor elkezdődik az, amit az Újszövetség *metanoia*-nak hív, tehát a szellem, a lélek, a gondolkodás és a szív átalakulása; megváltoztatja a gondolkodásunkat

önmagunkról, Istenről, a többiekről és az egész valóságról. Ha visszatérünk "lelkünk pásztorához és oltalmazójához" (vö. 1 Pét 2,25), ő végigvezet minket a megtérésnek egy olyan útján, amelyen a Lélek átalakítja kőszívünket hús szívvé, amely szelíd és alázatos, mint a Názáreti szíve (vö. Ez 36,26).

A szívnek ez a megtérése csak akkor válik lehetségessé, ha visszajövünk Jézus-Krisztushoz. Visszajönni az Úrhoz azt jelenti, hogy újra a tekintetének, az ő felénk fordított Arcának terében találjuk magunkat, tehát az ő együttérzésének és vigasztalásának a terében, az Atya irgalmának a terében, amelyet Jézus közvetít nekünk, az ő barátságának terében. Visszatérni Krisztushoz azt jelenti, hogy újra baráti kapcsolatban találjuk magunkat az ember Megváltójával. Semmi sem képes minket teljesebben és jobban átalakítani, mint a Megváltás, amelyet Krisztus művel a Kereszten. A Megváltás olyan mélyen átalakít minket, hogy újjáteremtődünk az Istennel való gyermeki barátságban.

Visszatérni Jézushoz – de valójában mindig ő az, aki eljön hozzánk és keres minket akkor is, amikor nagyon messze vagyunk Istentől – visszajönni Jézushoz, ez teszi lehetővé az ő jelenlétének, hogy átformálja a szívünket egyetlen egy tekintettel, mint mikor rátekintett Péterre a főpap udvarában (vö. Lk 22,61-62), és főleg a tenger partján, amikor Jézus – ki tudja milyen tekintettel! – megkérte Pétert, hogy szeresse Őt és legeltesse juhait azzal az új szívvel, amelyet ő ad neki (vö. Jn 21,15-17). Ebben a találkozásban a feltámadt Megváltóval, Péter úgy fedezi föl önmagát, mint akit inkább Jézus határoz meg, mint saját maga, vagy mint az ő saját nyomorúsága és hűtlensége. Fölfedezi, hogy egy a határainál, a bűnénél, az árulásánál nagyobb szeretet határozza meg őt, amely annál a félelménél is nagyobb, hogy nem tudja szeretni Krisztust és a testvéreit egészen a halálig.

A Jézussal való kapcsolatunk az, amelyben valóban megtérünk, amelyben megváltozik a szívünk. Nem a saját képességünk vagy érdemünk által, hanem kegyelem által. A megtérésünkre irányuló minden erőfeszítés az, hogy visszajövünk őhozzá, hogy hozzá fordulunk, Őhozzá, aki már egészen felénk fordult, olyannyira, hogy emberré lett és magára vette a halálunkat és a bűnünket.

Érdemes erre gondolnunk, amikor visszatérünk mindahhoz, ami jelenvalóvá teszi az Urat az életünkben, ahogyan arra szent Benedek is meghív minket a Nagyböjt idejéről szólva (RB 49). Például, amikor visszatérünk a közösségünk testvéri életéhez, a szentségekhez, az Isten Igéjéhez, az Egyház tanításához, vagy ahhoz a testvérünkhöz, akinek szüksége van ránk, a szegényhez aki az ajtónk előtt áll. Mindezek a "visszatérések" az Úrhoz lehetővé teszik számunkra, hogy belépünk abba a térbe, amelyben ő megváltoztatja a szívünket. Mindezek a visszatérések a Megváltóhoz megnyitnak bennünket arra a meglepetésre és csodára, amelyben fölfedezhetjük, hogy éppen ott, ahová féltünk elmenni, ott találkozunk Jézussal és lehetővé tesszük számára, hogy új szívet adjon nekünk, örömtől és szeretettől túlcsondult. Ez az Emmausz-i tanítványok nagy húsvéti meglepetése: "Ugye lángolt a szívünk, amikor útközben beszélt hozzánk?" (Lk 24,32)

Felajánlott adományunk Krisztus kezében

Ebben a Krisztushoz való visszatérésben áll életünk valódi odaadottsága, és mindannak a felajánlása, amit élünk. A keresztyény felajánlásnak, áldozatnak mindig eucharisztikus jellege van, mindig önmagunk odaadása, mint a kenyér és a bor vagy az öt kenyér és két hal odaadása a Megváltó Krisztus kezébe, aki egyesít bennünket az ő Atyának adott áldozatával a világ üdvösségéért.

Nemrég meséltem egy a munka világában elkötelezett személyekből álló csoportnak, hogy egy este, egy szétszabdalt nap végén, amilyen napok viszonylag gyakoriak, amióta generális apát lettem, tehát egy olyan nap végén, amikor ezt meg azt akartam volna megcsinálni, de, mert az időt elvitte ezerféle kívülről érkező kérés és megkeresés, végül úgy tűnik, hogy nem csináltam semmit, és emiatt aztán az ember bűnösnek és lustának érzi magát, anélkül, hogy pontosan tudná miért, szóval egy ilyen nap után megálltam egy kicsit, hogy Jézust nézzem, csendben, egy kis fából készült szobor segítségével, amely a Szenvedő Jézust ábrázolja, amint ül és gondolkodik, erős és kérdő tekintettel, és amely szobrot még Krakkóból hoztam évekkal ezelőtt. Akkor megértettem, hogy az a rend, amit a végsőig beleerőltettem volna a napomba, egy az élet problémájához való rossz megközelítésről árulkodott. Megértettem – nem először, de minden alkalommal, amikor ez megyesik velem, olyan mintha most érteném meg először – megértettem, hogy a kérdés nem az, hogy az élet legyen megszervezett, rendezett vagy hatékony, hanem az, hogy *odaadott* legyen. És megértettem, hogy ahhoz, hogy valóban odaadott legyen, az életnek Krisztusénak kell lennie, hozzá kell tartoznia, az Ő kezében, vagy, de ez ugyan azt jelenti, Szívében kell lennie. Mert Krisztus, Isten, nem tart meg soha semmit magának. Krisztus mindent odaad, mindent, aki ő és mindent, amije van. Ha ő fog engem, ha őhöz tartozok, ő odaad engem. Ha egészen az övé vagyok, akkor egészen mindenkié vagyok.

A megváltás (*redemptio*), ami szó szerint “visszavásároltságot” jelent, ha elfogadjuk, ha engedjük, hogy bevonjon és átjárjon minket, Krisztus tulajdonává tesz bennünket, az övéivé. Egy olyan Úrnak a rabszolgái leszünk, aki semmit sem tart meg magának, aki mindent odaad. Egy teljes odaadásnak, egy teljes ingyenességnek a rabszolgáivá válunk. Krisztus megváltása eljuttat bennünket Isten ingyenességéhez, a szeretethez, és így egy emberileg elgondolhatatlan szabadsághoz.

Mindennek a megtapasztalása, a megtérés gyümölcseként, hatalmas szabadságot ad nekünk, főként azzal a félelemmel kapcsolatban, hogy odaadjuk az életünket, vagy inkább, hogy elveszítsük. A jelen krízisben, gyakran találkozunk erős halálfélelemmel. Például nagyon félünk attól, és jogosan, hogy eltűnnek az egyre inkább törékeny közösségeink. De ha ezt is úgy éljük meg, mint egy kérést, amely megtérésre, Krisztushoz visszatérésre hív és arra, hogy az Ő kezébe helyezzük magunkat, akkor azt látjuk, hogy a halál közvetlenül Krisztus egy ajándéka, az Ő ajándéka és önmaga odaadása, és azzal a reménnyel élhetjük meg, tehát azzal a bizonyossággal, hogy a mag, amelyet Krisztus vet el, mindig termést hoz, úgy, ahogyan egyedül csak Ő tudja, ahogyan Ő akarja. Krisztus kezében, elvetett magokká válunk, hogy a világ szántóföldjében megújítsuk az Úr halállának és feltámadásának húsvéti misztériumát. Ez az egyetlen módja annak, hogy termékennyé tegyük az életet, termékennyé az Ő Országára számára, és ez az egyetlen mód, ami lehetővé teszi, hogy minden próbatételt,

a törékenységünk minden egyes megtapasztalását azzal a békével éljük át, amely a jóssággal teljes Atyáról tesz tanúságot, aki mindenre gondol és mindenkiről gondoskodik.

Miként Szent Pál írja a Rómaiaknak: "Éppígy, testvérek, Krisztus testében ti is meghaltatok a törvénynek, hogy ahhoz tartozzatok, aki feltámadt a halálból. Ezért most teremjünk gyümölcsöt Istennek" (Róm 7,4).

Egységben egy mindig nyitott úton

A készség, hogy megtérjünk és odaadjuk magunkat megszabadít minket a tévedésektől és a hamis viselkedésektől, amelyek elzárják az utunkat. Olyan, mintha ezentúl egy mindig nyitott út lenne előttünk, a remény útja, az újdonság útja, a mindig lehetséges változás útja. A megtérés az az új út, amelyet Krisztus nyit meg előttünk, amikor elmondja és szelíd szeretettel ismételteti nekünk meghívását: "Kövess engem!"

Fontos, hogy ne felejtsük el, éppen ez az, ami egyé tesz bennünket, emberségben, egyé minden kereszténnyel, egyé az Egyházban és minden egyes közösségben. Nem a tökéletesség egyesít bennünket, hanem a megtérés. Csak abban tudunk egyek lenni, hogy úton vagyunk, a szeretet és az életszentség tökéletességére törekedve, amelyet mindnyájan majd az Égben érünk el. A tökéletesség ezen a világon az állandó megtérésben van. Talán éppen azért félünk a megtéréstől, mert azt hisszük, hogy azt kívánja tőlünk, hogy tökéletesek legyünk, és nem azt, hogy úton legyünk egy olyan tökéletesség felé, amely Isten kegyelme. Attól félünk, hogy a halálra vagyunk meghívva inkább, mint az élet teljességére. A megtérés azt jelenti, hogy Jézussal járunk, Őt követjük, Vele vagyunk, akkor is ha mindig szegény bűnösök vagyunk. Mi szebb lehet ezen a világon?!

Ezért kéri szent Benedek a testvéreket minden monostorban, hogy maradjanak egyek. A *conversatio morum* egyesít minket a megtérés útján; olyan egység ez, amely csak akkor tökéletes már most, ha szeretetben türelemmel és megvetés nélkül elhordozzuk a többiek tökéletlenségét. Milyen szép is lesz a közösség, amely nem a tökéletesség által, hanem a megtérés által kíván egy lenni! Mert a reményben vágyakozó hitnek a szeretete által lesz egy.

Minden megkeresztelt ember számára a megtérés azt jelenti, hogy felel arra a hívásra és küldetésre, hogy mélységesen engedje magát megváltani és úgy éljen mint Isten gyermeke, aki mindenki számára testvéri módon az Atya gyöngédségét adja tovább.

Jó nagybőjti utat! És kérjük egymás számára, ahogyan szent Benedek tanítja, a kegyelmet, hogy a Húsvét várásának ezt az idejét "a Szentlélek örömeiben" (RB 49,6) éljük meg.

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori
OCiszt Generális Apát